

Litteratur.

Nye veje i landbrugsundervisningen.

Teaching Agriculture. Af Carsie Hammonds.

Den diskussion, der i de senere år har været ført om landbrugs-kandidaternes uddannelse, har måske været en del præget af nogen usikkerhed med hensyn til, hvordan en eventuel pædagogisk uddannelse skulle lægges tilrette efter danske forhold og inden for et overkommeligt tidsrum. Vi har grund til at være glade for den kandidatuddannelse, vi har, fordi den trods alle angreb har vist at kunne opfylde en stor del af de krav, som det praktiske landbrug har stillet til den, og fordi den ikke, som de fleste andre steder, hvor uddannelsen er lagt tilrette som et universitetsstudium, gør afstanden mellem landbrugs-kandidaten og det praktiske landbrug større end højst nødvendig.

Men når disse ting er sagt, må vi også indrømme, at det i ret høj grad er udslag af ønsketænkning, når vi herhjemme sender en nyudsprungne kandidat ud at undervise på landbrugsskoler, i aftenskoler og på høj- og efterskoler, med den rent kundskabsmæssige uddannelse, han har fra Landbohøjskolen, medens den pædagogiske side af sagen ikke skænkes større opmærksomhed.

Medens kun enkelte her i landet har arbejdet med spørgsmålet, er der ude i verden og særligt i U. S. A. sat stærke kræfter igang for også at gøre landmændenes undervisning så effektiv og tidssvarende som muligt, og som et resultat af dette arbejde foreligger bl. a. bogen »Teaching Agriculture« af *Carsie Hammonds*.

Det er en stor bog på 343 sider, der koster den anselige sum af 31 danske kroner; men den er pengene værd for den, der ønsker at sætte sig grundigt ind i den moderne undervis-

nings teori. Hammonds begynder helt fra grunden og giver i det hele taget ethvert spørgsmål en meget omhyggelig behandling. En af de ting, han lægger mest vægt på, er, at undervisningen må være en aktiv proces. Man kan ikke tilegne sig et stof, før man selv har gennemarbejdet det. Det nytter ikke, at man blot hører kendsgerningerne fortalt, man skal selv have indlevet sig i ethvert spørgsmål. Man kan ikke lære fra sig blot ved at holde foredrag om tingene. Foredrag kan bruges på mange måder, men er ikke velegnet til egentlig undervisning. Foredrag kan vække tanker og sætte tankevirksomhed igang, mens eleven selv må arbejde med sit stof for at forstå og huske det. Det er derfor lærerens første opgave at vække folk til forståelse af et problem og nødvendigheden af, at det løses, og derefter sætte eleverne til selv at arbejde med denne løsning.

Det sker, at man bliver let irriteret på forfatteren, fordi han behandler spørgsmålene så grundigt, men man griber sig selv i at tænke på, at netop denne omstændelighed i behandlingen tvinger een selv til at arbejde endnu mere intenst med stoffet, og således praktiserer han allerede i lærebogen den anskuelsesundervisning, han går så stærkt ind for, at andre skal gøre brug af.

Man kunne ønske, at denne bog blev indledningen til større opmærksomhed over for det pædagogiske problem i landbrugsundervisningen. Blot er det en skam, at den ikke foreligger på dansk; den ville have været en udmærket bog for folk, der ønskede en noget større teoretisk viden om det arbejde, de udfører eller kommer til at udføre som lærere.

Den er skrevet på et jævnt og meget letforståeligt engelsk uden overflødig anvendelse af svære fremmedord, men for en landbrugskandidat uden væsentlige sprogkundskaber vil det alligevel betyde et ekstra arbejde at tilegne sig stoffet.

Var det iøvrigt ikke særdeles fornuftigt at benytte nogle tusind kroner af marshallhjælpen til at få den oversat og udgivet på dansk til en nogenlunde overkommelig pris?

Kjell Drewsen.

Landbrugets ordbog i ny udgave.

Næppe nogen bog har som Landbrugets ordbog fastslået sin berettigelse til undertitlen: Håndbog for den praktiske landmand. Det var *Th. Madsen-Mygdal*, som i sin tid påbegyndte værket, der i kraft af sine koncentrerede og instruktive artikler om snart sagt alle emner inden for landbruget efterhånden fandt vej ud til tusinder af landmænds boghylder. Og det blev brugt, dette landbrugets leksikon. Derom vidner dets slidte bind i reolen. Det er så let at gå til med sine alfabetisk ordnede artikler.

En gang imellem må der dog en fornyelse til. Sidst skete det i 1937, da 3. udgave udsendtes. Der er imidlertid sket så meget i disse 14 år, at den gamle udgave er forældet på en lang række områder. Ingen anden tilsvarende tidsperiode har haft en så intensiv udvikling. Man behøver blot at nævne den kunstige sædoverføring og hormonmidlerne i ukrudtsbekæmpelsen. Det er spørgsmål, der ikke havde landøkonomisk betydning i 1937, og derfor heller ikke findes omtalt i den gamle udgave af ordbogen. Og så er det kun tilfældigt valgte eksempler ud af en emnernes mangfoldighed.

Lidt anderledes forholder det sig med andre spørgsmål, f. eks. ensilering. Den omtaltes i 3. udgave, men mere som en »teoretisk mulighed« end som den »praktiske realitet«, ensileringen i årenes løb har udviklet sig til. Problemstillingen har væsentligt ændret sig — også når det gælder fodringen med ensilage.

På samme måde er det gået på en lang række af landbrugets øvrige områder. Hvad er der ikke kommen til af nyt på det tekniske felt? Ganske vist er både traktorer, mejetærskere, roeoptagere og andre specialredskaber og maskiner omtalt i den gamle udgave af ordbogen, men arbejdsmæssige såvel som økonomiske vilkår har givet disse hjælpemidler en helt ny aktualitet og nødvendiggjort en helt anden behandling af emnet end tidligere.

Der kunne måske være anledning til at nævne, at der allerede kort tid efter krigens afslutning var planer fremme om en ny udgave af Landbrugets ordbog. Som hovedredaktører